

Богдан Б. Федчук

ЗАГАДКИ

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

ЗАГАДКИ

ЯК УВАЖНО ПРОЧИТАЮ

ЗАГАДКИ ВСІ ВІДГАДАЮ

Дев'ятнадцята збірка віршованих загадок

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ У КАНАДІ

Торонто, 1979 р.

Накладом дружини автора

СТЕФИ ФЕДЧУК

Усі права застерігається

**З друкарні „Гомону України”, 140 Бетирст Ст., Торонто M5V 2R3
Printed by “Homin Ukrainy” (Ukrainian Echo)
140 Bathurst Street, Toronto, Ontario Canada M5V 2R3**

BOHDAN B. FEDCHUK

RIDDLES

NINETIETH BOOK OF RIDDLES

UKRAINIAN TEACHERS' ASSOCIATION OF CANADA
Toronto, 1979.

1979

МІЖНАРОДНИЙ РІК ДИТИНИ

З В Е Р Н Е Н Н Я Д І Т Е Й Д О Б А Т Ь К І В У М І Ж Н А Р О Д Н О М У Р О Ц І Д И Т И Н И — 1979

Старші діти,
І малята,
Просять рідних
Маму й тата:

„Батьки наші дорогенькі,
Мамуню і тату,
Цього року, — ми просимо
Про ЛАСКУ й ПОСВЯТУ.

Більше часу присвятіть нам:
Завжди, вечорами,
Розмовляйте і читайте,
Разом книжки з нами.

Ми, віримо — вам потрібно
Від праці спочинку,
Але для нас, щовечора,
Посвятіть — хвилинку,

Кілька слівець, чи казочку,
Книжку з образками,
Прочитайте й загадки,
Пожартуйте з нами...

**НАМ ПОТРІБНЕ ВАШЕ ТЕПЛО,
ЛЮБОВ, БО МИ ДІТИ.**

Час на все те знайти можна
Треба лиш хотіти.

Просимо Вас найдорожчі,
Дайте нам ту змогу,
У Вас досвід, покажіть нам
Життєву дорогу...

Ми, вдячності величезну
Зробимо відплату,
За батьківське піклування
Вам, — МАМО і ТАТУ!”

ЗАГАДКИ. ХТО ЦЕ? ЩО ЦЕ?

1

Від чого, які сліди:
„В нас купуй усе й щади”.

2

Хоч тече, та — не вода.
Хоч солоне, та — не сіль.
Їх появу виклика
РАДІСТЬ, ЖАЛЬ, РОЗПУКА, БІЛЬ.

3

Дві — втікає,
Дві — слідкує,
Дві — хапає
Двоє — чує,
Дві — то нюхає.
Цю справу
Пояснить мені цікаву.

4

Четверо аж має крил,
З місця ж не рушає,
Хоч і часто з усіх сил
Крилами махає?

5

Хай і це вам для розваги
Ось подумайте лишень:
РІК ЯКИЙ це, НАЙКОРОТШИЙ
Що триває ОДИН ДЕНЬ?

6

Це цікаве буде теж,
Певно для дівори:
Чи ростуть ще в світі й де,
І які це гори?

7

Хто вирощує прекрасні —
 На папері, гарні квіти,
 Чи на полотні, живе все.
 Теж і мертве. Скажіть діти?

8

Робимо це взимі, влітку,
 Та одне лиш диво:
 Роблячи взимі це — бачиш,
 Вліті ж — не можливо?

9

Це ось загадку цікаву
 Я придумав, діти вам:
 Що то є поміж словами
 Ось оцими: „ТУТ” і „ТАМ”.

10

Хто ненавидить, не любить
 Нас, століття вже цілі?
 Хто про нас так пильно „дбає” —
 Змести із лиця землі?

11

Що летить хоч і без крил?
 Що йому додало сил?
 Свище як летить, — гуде,
 Смерть — у кого попаде.

12

Загадка-питання і відповідь:

С и н :

„ХТО НАШ ВОРОГ Є НАЙБІЛЬШИЙ”?

Раз синок питався тата.

Б а т ь к о :

„ВСЕ, ЩО ДІЄ НАМ НА ШКОДУ,
 І НЕЗГОДА ТА ПРОКЛЯТА”.

13

Яких то слів, багато їх,
Що нарід уживає,
Не знайдеш їх у словнику.
Чому ж їх там немає?

14

Справді загадка це є,
Кажуть, „мудрости це проба”.
Скільки днів уродин має
Кожна, що живе, особа?

15

Що це є? З двома ногами,
І без крил, бо не літає,
Одяг теж його не з пір'я,
Бо не пташка, а співає?

16

„Що це? Має ніг чотири”, —
Хлопчик загадав для мами:
„І співає не абияк —
ДВОМА голосами?”

17

Їздить в місті вулицями
І шукає, дітки милі,
За такими, щоб платили
За їзду йому від милі.

18

Чим президент Америки
Є подібний до м'яча?
Хто при тому є подібний
До копуна — до грача?

19

Крутять мною вправо, вліво,
„Раз, — тримай, а раз — пуссти”.

„Виглядає — нарікаю,
Господи! Гріха прости!”

20

В ріках, морях, океанах —
Хто це відгадає, —
Там якого то каміння
Не було й немає?

21

Я перечу, а ви, дітки,
Ось подумайте лишень:
Чи то правда, що існує
ТЕМНА НІЧ і БІЛИЙ ДЕНЬ?

22

Для розваги не пошкодить
Пригадати, діти, часом,
Що то біжить все тим самим
Шляхом-викрутасом?

23

Ось така між школярами
Стала суперечка:
„Ділить слово, чи то в'яже
Риска — поперечка?”

24

Хто для користи собі,
Теж і для вигоди,
Хоч і нищить всі харчі,
Та не робить шкоди?

25

З чим то людство бій веде,
Що не обминути...
Бо це значить змаг для всіх —
Бути чи не бути?

26

Що то є за образець?
 Virізав його РІЗЕЦЬ.
 Керувала ним рука.
 А чия ж, скажіть — яка?

27

Що то, дітки, як буває
 Спека в нас, посуха,
 То голівки униз клонить,
 Вниз спускає „вуха”?

28

Чорно-білі, довгохвості,
 І ворожать для нас гості.
 Мах і мах хвостом, скрегочуть,
 „Гості йдуть”, сказати хочуть?

29

Пнуться вгору, в'ються вниз,
 Мчать також по рівнині,
 Викрутасом — вліво, вправо,
 Цілі ночі й цілі дні?

30

Як то звуть такі доріжки,
 Що не їздять ними?
 Часто є вони чистенькі,
 Часто і брудними.

31

Хто є сторожем могил,
 Місця вічного спочинку,
 Що пригадує: Клякни
 Прокажи молитву, синку?

32

А чого то вчаться в школі
Самі діти, без книжок,
Без учителя? Це справді
„Хитровитости” вершок.

33

Кажуть: цей король без трону
Неписьменний чоловік.
Хоч і королем вродився,
То не був ним весь свій вік.

34

Одне біжить — утікає,
Друге біжить — доганяє,
Трете сидить і між ними
Ногами махає?

35

Маю тільки один зуб,
Що ним людям служу.
Він є гострий і дошки
Я гладенько стружу.

36

Хто з вас може те збагнути,
Що таке це може бути:
Можеш це тримать часами,
Хоч його не ткнеш руками?

37

А яке то місце в світі
Найнебезпечніше, —
Там найбільше бо вмирають,
Скажемо точніше?

38

Як тобі минуться гроші
І вже порожньо в кишені,
То куди по них звернутись,
Щоб здобути повні жмені?

39

Де, з останньої розмови,
Із твоєї, кожне слово
Є записане і знайдеш?
Певно, це не випадково.

40

Воду можу я тримати
І не витече, повір,
Хоч, як правду вам сказати,
Тисячі у мене дір.

41

Що є важче, любі діти,
Варто це також вам знати:
Фунт заліза, чи олова,
Чи фунт пір'я, чи фунт вати?

42

Чому кухар в ресторані
Чи то мельник у млині
Білі шапки надягають
У свої робочі дні?

43

Я ні з ким хоч не воюю,
Але панцир завжди ношу.
Ніг чотири. Вода — хата,
І ячка зношу.

44

Ясне це як сонце з неба,
Тож і думати не треба.
Чом то гавкає собака,
Хоч то ніч чи дощ, чи мряка?

45

Жінки носять у торбинці,
А мужчини у кишені;
Пхають в нього ніс, як треба
Взять його часом у жмені.

46

Доведеться вам назвати
Кілька знаних вам речей. —
Що то плаче, сльози ллються,
Хоч немає в них очей?

47

Гуркотить, гуде-лящить,
Аж трясеться ціла хата,
Може вбити і спалить,
Хоч не бомба й не гармата?

48

У яких це рукавицях
Один одного б'є в пику,
Часом це причина й смерти
Тішать цим юрбу велику?

49

Чим ти завжди „передуєш”
В білий день і темну ніч?
Ти не бачиш, але можеш,
Як в одну заглянеш річ.

50

Що за слово невелике —
Буков шість, а три склади.

І всі тридцять три літери
В нім містяться. Доведи.

51

Впав я з довгої драбини
Десять метрів, скажу сміло.
Не скалічивсь, не потовкся...
Чом з нещастя вийшов ціло?

52

Без чого?
Не в середині, хоч в хаті,
Не назовні. Має кожна,
Бо без цього ще сказати:
„Хата скінчена” — не можна.

53

У яких книжках початок
Там, де в наших є кінець?
З ними в нас є мало діла,
А вгадаєш — молодець!

54

Скільки марок поштових
ДВОЦЕНТОВИХ взяти,
Щоб, як люди ото кажуть:
„ОДИН ТУЗІНЬ МАТИ”?

55

Влажу діркою одною,
А з одної — до двох дір, —
І з обох, як і з одної
Трохи вистаю надвір.

56

Що є таке застаре
Як і гори (в межі),
Разом творять ту красу
І гірську мережу?

57

Що один і один — це два,
Кожна дитина це знає.
А коли один і один
Більше теж як два буває?

58

Легку загадку оцю,
Всякий відгадає.
КАЧКА у воді коли
Плисти починає?

59

Чи можливо нам зробити
Штуку цю велику:
Щоб три хлопці всі були
В однім черевіку?

60

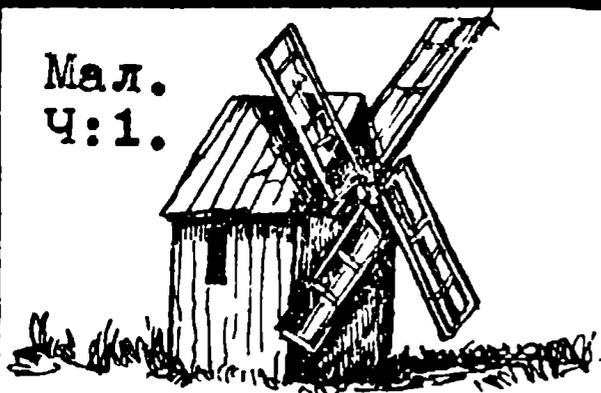
Чому люди, я і ти,
Де б то і не були,
Оглядаються назад,
Наче б щось забули?

61

Скільки було котів?

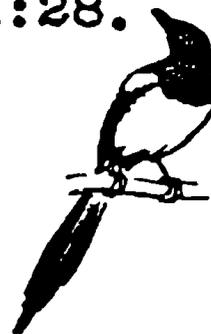
У кімнаті — чотири кути,
В кутах сидять по одному — КОТИ
Проти кожного з них
Ще по *три* їх сидить.
Хто з вас може усіх
Тих котів полічить?

Мал.
Ч:1.

ВІТРЯК Загадка 4.

Малюнок число 2.
Загадка Ч:28.

СОРОКА

Сорока.

Малюнок число 3.
Загадка число 34

Малюнок число 4. Загадка Ч: 35.

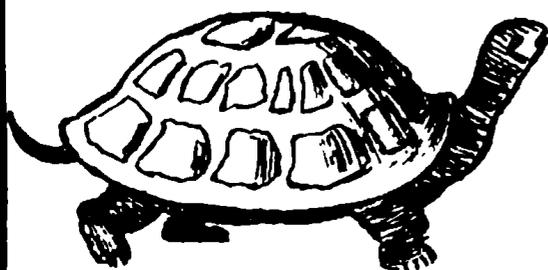

ГЕМБЕЛЬ
також
ГИБЕЛЬ.

Малюнок число 5.
Загадка число 43.

ЧЕРЕПАХА.

Малюнок число 6.
Загадка число 58.

Качка
пливе.

62

Хто небажаний цей гість,
 Що приводить всіх у злість?
 Тільки в кого загостить,
 Прикро, в носі вже вертить,
 З носа щось тече тоді...
 Як зарадити біді?

63

ЩО?

Що таке це? Хоч не бачиш,
 Та воно перед тобою,
 Як людиною буяєш
 Ще занадто молодю.

А коли вже підтоптався,
 На життєвому вже схилі,
 Хоч не бачене, та — певне.
 Що таке це, діти милі?

64

У Карпатах дзвони дзвонять
 І трембітають трембіти.
 Це найбільшим довгожданим
 Святом нарід став радіти.

Що ж таке, яка подія?
 Що ж це за врочисте свято?
 Чом з захопленням його так
 Цілим народом прийнято?

65

Чи це можливе?
 Я не вірю в те, що хтось
 Раз таке казав мені:
 „Знаєш, дощ у нас ішов
 Так, підряд цілих два дні”.

Трудно вірити в таке.
Правда це чи може блуд?
Ось подумай, ти, над цим,
Вислови свій погляд-суд.

66

Чия це хатка і яка?
Це чудна без вікон хата:
Кругла виросла, нівроку,
В ній дверей теж не шукайте
Як звичайно — в хаті, збоку.

Двері-вхід у цій хатині
Там, де місце для підлоги.
Її власник, кажуть люди,
Аж чотири має роги.

67

Що це за апарат?

Чи підходить ворог скрито,
Чи летить ворожа сила,
У воді — човни підводні,
Інше, — те, що має крила.

Апарат ураз відчує:
Ворог! Каже... Дає знати.
Що таке це, любі дітки
Апарат цей як назвати?

68

Є у нас три роди дробів
Варто відзначити.
А ЯКИХ? До вас прохання
Дещо пояснити.

А один з трьох родів навіть
 І живий в додатку.
 Він здається і найбільше
 Заслужив на згадку.

69

Добра річ, — добра бажати
 А найкраща то здоров'я.
 Тож коли таке буває,
 Як то кажуть, безголов'я:

Що бажаючи здоров'я,
 Друзям своїм при нагоді,
 Власне НИЩИМО при тому,
 Знане явище в народі.

70

Що це?

Що побільшувать дається
 Те і зменшувати можна.
 А насправді то до цього
 Не підійде справа кожна.

Є щось — більшає постійно,
 Та за всякі скарби-ціни
 Ми не можемо зменшити
 Чи якісь зробити зміни.

71

Що це?

Я, небачений, без форми,
 Ріжна в мене сила.
 Розлітаюся луною,
 Бож тут зайві крила.

Творить мене усе живе,
Творить і мертвота.
Передають з місця в місце;
Є, чи ні, охота.

Я більш-менш таки приемний
А коли потреба, —
Залунаю дужче грому —
До самого неба.

72

Як інакше називати
Книгозбірню, що для нас,
Щоб книжки там позичати
І читать у вільний час?

А тепер скажіть, де в світі
Є одна найбільша з них?
Сорок там і два мільйони
Це лише книжок одних.

Там рукописи, журнали,
Документи, ноти там,
Всякі вартісні аннали,—¹.
Все це є приступне нам.

73

Що це?
В мене плити металеві,
Що сховалися у квас.
І електрики наснагу
Маю в собі якийсь час.

¹ аннали — Записи історичних подій за роками у давніх народів (єгиптян, асирійців, персів, китайців); ЛІТОПИС.

Як зі-мною все впорядку
 Ти пойдеш хоч куди.
 Не забудь, що ще потрібно
 І для спалаху — „води”.

Що за посуд це, — „водичка”,
 Сліз чистіша і горить?
 Хто вгадає? Може знає?
 Хай це іншим пояснить.

74

Що коротше є, що довше —
 Нам показує це міра.
 Нас релігія навчає:
 „Тебе спасе твоя віра”.

Що є менше, що є більше
 Це оцінить наше око,
 Та на це немає міри,
 Як ми віримо глибоко.

Чим же ДОБРОТУ і ВІРУ
 Чиюсь ЧЕСНІСТЬ і КУЛЬТУРУ
 Можна зміряти в людини,
 Цю прекрасну ПОЛІТУРУ?

75

Хто ці співаки?
 Певно, це тяженько буде
 Відгадати цю ось річ:
 Хто співає в Україні
 Цілу весну ніч-у-ніч?

На гіллі присівши в лісі
 Чи в гаю, чи то в саду,
 І своїм чарує співом —
 Забувайте всі біду!...

А ще хто вночі співає
 З весни, влітку, восени —
 У ставах, озерах, ріках,
 Взимку ж сплять аж до весни?

76

Є собі от брат, сестричка,
 І насправді — рідні;
 Що зустрілись — розминуться,
 Бо ні вчім не згідні.

Братік білий та ласкавий
 А сестричка — злюща,
 Так чорнява, що аж чорна,
 Майже невидюща.

Хто ж це братік? Хто сестричка?
 Як обох їх звати?
 Як окремо, а як спільно
 Треба пригадати.

77

З ким людина нерозривно
 Вічно щиро дружить?
 А за те той друг найбільший
 Вірно йому служить.

А коли то так людину
 Щось лихе захопить,
 То „НАЙКРАЩОГО” людина
 В чому — друга топить?

„Будь здоровий, милий друже”,
 Каже, — „май надію,
 Що я тебе може завтра
 Відшукать зумію!”.

78

Кобза — інструмент музичний.
 Хто на кобзі грає,
 Кобзарем того наш нарід
 Так і величає.

Є, однак, кобзар ще інший
 Майже в кожній хаті,
 Що користуються ним же
 Вбогі і багаті.

Тільки цей кобзар не грає.
 Грати він — не всилі.
 Що ж то за кобзар, згадайте,
 Дітки наші милі?

79

Хто? Що?

Є тоді, як впаде сніг,
 Грубий, білий, та без ніг.
 Має писк, та мовчить.
 Бо не вміє говорить.

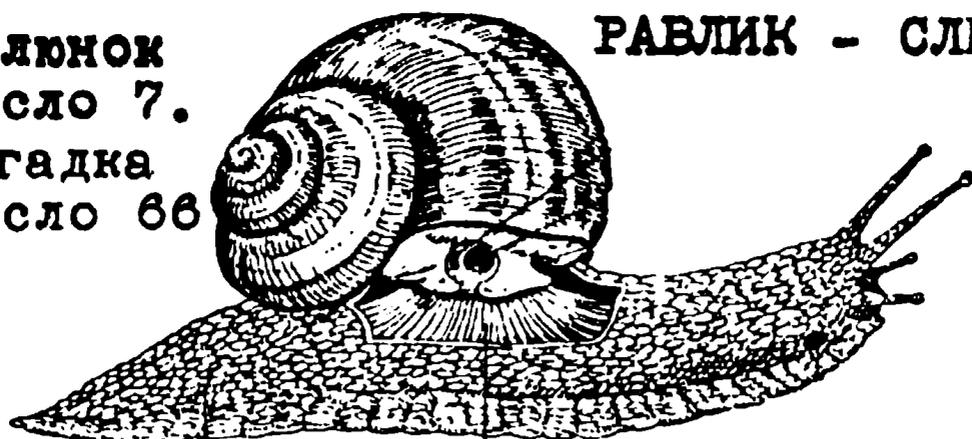
Двое чорних теж очей,
 Та не бачить він речей.
 Має ще і грубий ніс,
 Хтось йому й мітлу приніс...

В зимовий відлиги час,
 Він — забава це для вас.
 Та як сонце припече,
 Він водою потече.

80

Коли так буває?
 Мої батьки „усе — своє”
 (Це не жарт бо дикий).
 Раз, я, — кажуть замалий,
 Другий — завеликий.

Малюнок
число 7.
Загадка
число 66

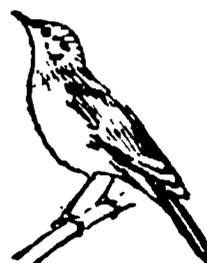
РАВЛИК - СЛИМАК

ЖАБА

Малюнок число 8.
Загадка " 75.

СОЛОВЕЙКО
1
ЖАБА

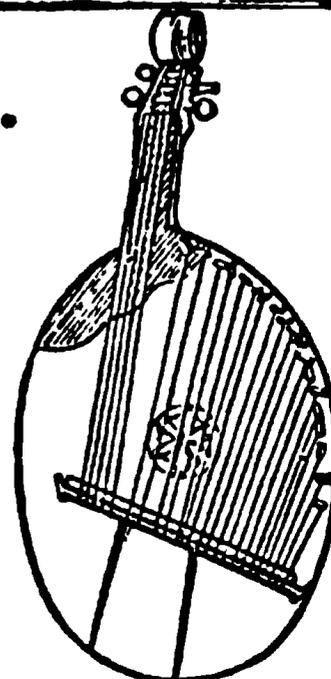
Соловейко
західний.

Загадка
число 78.

КОБЗА

Малюнок
число 9.

Кобза — старовинний український Народний струнно-шипковий інструмент, відомий ще з часів Київської Русі. Складається з круглого або довгастого корпусу з опуклим дном, верхньої деки, грифа і головки, що має кілочки для натягування довгих струн; приструнки (короткі струни) розміщуються на правій стороні деки, Кількість струн від 8 до 16. Видобувають звуки за допомогою плектра. У другій половині 18 ст. на Україні з'являється бандура (див.), яка з часом майже витіснила кобзу.

Кобза (з колекції
М. Лисенка).

Друзі, отже — поясніть,
Я і сам не знаю,
Чи свою величину
Справді так міняю?

Це буває у той час,
(Дуже часто чую)
Як вимоги ставлю їм,
Як щось потребую.

81

З плястеліни ліпить, з глини,
З гіпсу от якусь подобу,
І формує рис прикмети,
Чи як твір, чи лиш на пробу.

А пізніше відливають
І закріплюють — з металю:
Статую чи лиш погруддя,
Інші речі чи медалю...

Може річ це мармурова,
З дерева або граніту...
Це мистецтво з давен-давна
Знане є цілому світу.

Як то люди називають
Цю всю згадану роботу?
А як звуть того що робить?
От назвіть це все достоту.¹

82

Є на світі, — всі це знають
Як то кажуть, різні коні:
І великі і середні,
І мацінькі, звуть їх — „поні”

¹ достоту — точно

Всі вони — чотириногі.
 (Та в лиху згадав годину,
 Бо й на двох ногах є коні
 Згадка це вже про людину).

І чотири — і двоногі
 Мусять їсти й працювати...
 Але згадує переказ,
 Був ще коник і крилатий.

Може чули про них дещо,
 Може в школі і вивчали
 Як це коней тих крилатих
 Люди вже давно назвали?

83

Всім подібні до собаки
 І величиною.
 Одинцем то ходять вліті,
 А гуртом зимою.

Небезпечні є тоді
 Коли голод „тисне”.
 Нападають на людей
 З розмислом-навмисне.

Ялівку там зажеруть,
 А також конину,
 Чи корову і вівцю,
 Навіть і людину.

То повашому, які
 Є оце собаки?
 Роблять людям, — де живуть
 Шкоду, — зла-признаки.

84

ЯКИЙ?

Пояснити цю загадку
 Усякий зуміє:
ЯКИЙ МОРОЗ, — Україну,

Й українців гріє?
МОРОЗ, ГРІЄ? Неможливість!...
Та факт історичний.
В боротьбі дає наснаги,
Нам Герой Величний.

Або ще й так:

Цю загадку пояснити
Всякий повинен уміти.
ЯКИЙ МОРОЗ Україну
Грів і гріє, — буде гріти?
Українців також гріє
Сили додає, наснаги...
Цей МОРОЗ Герой великий
Гідний нашої уваги.

Малюнок
число 10

СНІГО-
ВИЙ
БОВВАН

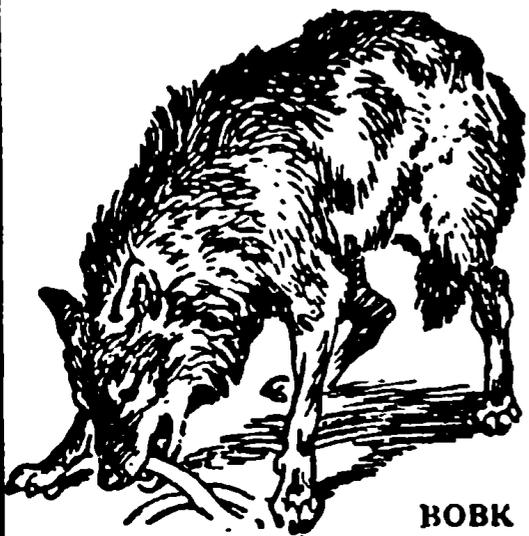
Загадка число 79.

ПЕГАС
Малюнок
число 11.
Загадка
число 82

ПЕГАС

Малюнок число 12. Загадка число 83
ВОВКИ

ВОВК

ВОВК 4.52

А Н А Г Р А М И

(Від грецького *ана* = пере і *грамма* = буква) — рід віршованих загадок. Така переставка літер у слові, яка дає слово з новим змістом. Перше треба відгадати зашифроване слово з опису. Анаграми розв'язують так, як і метаграми, тільки в них на те, щоб відгадати слово, треба букви не змінювати, а переставляти. Нпр.: бук — куб, шрам — марш.

Думаю, що сказано
І просто і ясно,
І приступно, зрозуміло,
Гарно, одночасно.

То й питатися не треба,
Ні тата, ні мами,
Ні учителя, що то є
Таке АНАГРАМИ.

1

АНАГРАМА-(РЕВЕРС)

МИР, — це значить час спокою,
Нема війни, нема бою.
Переставте букви в слові
МИР, — чи взад це прочитати,
Вийде місто знане в світі,
З чого? Легко відгадати.

2

АНАГРАМА

Є ця птаха в Україні,
Болотнисті любить страви.
Переставиш букви в назві, —
Служать дітям для забави.

3

Тіло мертвої людини
 Як то наші люди звуть?
 Переставте в назві букви
 Води річкою пливуть.

4

Ог пливе собі спокійно
 Поміж двома берегами.
 Ви назвіть її. Спішиться
 Так цілими вже віками.
 Перестав склади у назві,
 Вийде колір, — мають очі,
 Що оспівані піснями.
 Певно, — мова про дівочі.

5

Є це дерево м'яке,
 Щось збирає з нього мед.
 Перше дерево назвіть,
 Це вже крок один вперед.
 В назві дерева отого
 Букви так переставляти,
 Бо це власне АНАГРАМА,
ЩОБ ЗУБАТЕ ЩОСЬ НАЗВАТИ.

6

Має верблюд на хребті,
 А що? Всякий знає.
 Часом тільки із одним,
 Та й з двома буває.
 Букви в назві перестав,
 Вийде та причина, —
 Бож то якраз має це
 Без грошей людина.

7

Яечка смачні це дуже
Риб'ячі, а звуть КАВЯР,
Приготовані на продаж,
Що вивозять на базар.
Але свіжі у воді ще
Мають назву не таку,
Вам потрібно оцю назву
Віднайти. Отож, яку?
От у знайденій цій назві
Лиш порядок букв змініть.
Буде це ім'я дівоче
І здрібніле. От знайдіть!

Л О Г О Г Р И Ф И

ЩО ЦЕ ТАКЕ ЛОГОГРИФИ?

Що це таке ЛОГОГРИФИ,
 Додавати, віднімати.
 „До”, „від”, — слова букву чи склад,
 Щоби нове слово мати.
 Пояснення прочитайте,
 Щоби добре зрозуміти,
 І розв'язувати певно,
 Потрапите, — учні-діти.

ЛОГОГРИФИ

(Грецьке *logos* — слово + *griphos* = сітка; загадка).
 Отже, логогрифами називаються такі віршовані загадки, у яких, з допомогою додавання до зашифрованого слова, яке треба відгадати перше, чи вилучення з нього певної букви, складається нове слово.

1

Що до слова ДЕНЬ додати,
 Щоб і цілий МІСЯЦЬ мати?

2

Що до слова ПЕНЬ додати,
 Місяць літа щоб назвати?

3

Чи до писання — це пера,
 Чи з птах. Вони все мають
 Букви ті. Дай „О” спереду —
 Вийде щось, що там співають.

4

Що до слова „ОДИН”, діти,
 Мусимо і як додати,
 Щоб прикмету рахункову
 Хлопця — дівчинку назвати?

5

„БА” додай до назви того,
 Що на вівцях є густе.
 Вийде щось, насправді біле,
 Тільки... на кущах росте.

6

Назви місце де дві стіни
 У нутрі кімнати
 Стикаються, — яку букву
 Назві тій додати,
 Щоб назвати їжу-зерно,
 В році раз, — святкову
 З маком, з медом, з горіхами,
 А смачну — чудову?

7

Що то жде таку людину,
 Якщо зрадить батьківщину?
 Повнить злочини і морди,
 Чи то інші людям шкоди?
 „Т” додати ще до того,
 Що його за те чекає,
 Разом, якщо прочитаєш,
 Всякий легко розгадає.
 Але відгадка, це — міра
 Для шляхетного металю.
 За геройські вчинки-діла
 З нього дістають медалю.

ЩО ЦЕ ТАКЕ МЕТАГРАМИ?

Що то таке МЕТАГРАМИ,
 Чи знаєте ви, чи чули?
 Як „розв'язувати” треба
 Чи знання про те здобули?

ВІДПОВІДЬ:

У відгаданому слові,
 Одну букву замінити,
 Іншою, — там буде які, ...
 Слова інший зміст створити.

Прочитайте пояснення
 Ваше думання логічне...
 Зрозумієте докладно,
 Що все те, не є трагічне.

МЕТАГРАМИ

(Від грецького *metagraphe* = вносити зміни в текст)
 — віршована загадка (літературна гра), що будується
 на такій заміні букви в слові, яка веде до утворення
 інших слів з новим значенням. При чому в метаграмі,
 як і в шараді, слів не називається, а подається описово
 — їх треба відгадати. Коротко: в зашифрованому ме-
 таграмою слові одну букву треба замінити іншою, щоб
 змінилося значення слова.

1

З букви „В” — це слово значить
 Чорне щось, живе, літає;
 З букви „К” — хтось гонорово
 Це на голову вкладає.

2

Із трьох букв слово це,
 Означає час, як темно.
 Замість букви „Н” дай „П”, —
 Служить всім покірно, чемно.

3

З букви „К” — велике, чорне
 І ширяє понад нами;
 З букви „Д” — маленьке, чорне, —
 Розмовляє з діточками.

4

З букви „З” пічни це слово —
 Дощ це йде страшний раптово.
 Замість „З” як „С” кладу —
 Знайдеш ти мене в саду.

5

З „Р” — я річка невеличка,
 У Дніпро пливу завзято,
 З „Л” — щось буде зовсім інше, —
 Нас у тайгах є багато.

6

По дощі воно буває,
 На дорогах польових
 Тяжко возом переїхать,
 Тяжко йти тоді по них.
 Як змінити в тому слові
 „Б” на „З”, тоді то вмить,
 Нам в уяві щось коштовне
 Зблищить і задзвенить.

Що за слово це цікаве —
 Букву лиш одну зміни.
 Ріжні значення дістанеш.
 Тож приглянься, ось вони:
 З букви „К” — росте це вполі.
 З них то хліба є доволі.
 З букви „Г” — почуєш вухом,
 Радше, кажуть люди, слухом.
 З букви „В” — це з них є стріха
 Всім на головах, — потіха.

Ш А Р А Д И

Думаю, що знають учні,
 Не лише з Канади,
 Що існують ще розваги
 Так звані — ШАРАДИ.

Прочитайте пояснення
 Про ШАРАДИ, — справу
 І проводьте на дозвіллі
 Розваги-забаву.

ШАРАДА (від французького — *charade* — базікання, бесіда) — загадка-розвага, у більшості віршовані, в якій загадане, зашифроване (затаєне) слово складається з кількох частин, які треба відгадати перше з опису, що становлять собою окремі слова, або склади взяті з поодиноких слів, що творять разом нове слово з новим змістом.

Слово зашифроване (затаєне) в шараді розгадується частинами.

1

До числа 100 як додати
 Два займенники: „Я”, „ТИ”, —
 Вийде слово, що накаже,
 Нам не вільно далі йти?

2

Що за місто в Україні
 І в піснях є знане,
 Як додати „ЗА” спереду
 Саньми зразу стане.

3

Як „ЗАБАВУ” — іншим словом
 Нам до слова „ДЕНЬ” додати,
 Та спереду, що ж за місяць
 Будемо тоді вже мати?

4

Взяти другий склад з ІВАН.
 Час минулий від ДАВАТИ,
 ДОКОНАНИЙ в МНОЖИНІ,
 Будем яку назву мати?

5

Перший склад ШАРАДИ,
 Легко відгадаєш,
 Назви — як скалічиш руку,
 ТЕ, що відчуваєш.

Другий склад, теж простий;
 ОДИН до П'ЯТЬ дати.
 І два склади разом
 Тоді прочитати.

6

Перший склад із назви взяти
 Дерева м'якого,
 Що то бджоли мед збирають,
 Як цвітує, з нього,

І до слова „пень” додати
 Не вкінці — спереду.
 Назвеш місяць від дерева,
 Що дає нам меду.

7

Чим літає пташня оте
 Лиш одне назвати,
 Потім літеру ще „С”
 Треба там додати, —

Вийде назва місця, та,
 Де копали... яму.
 Відкопали фундамент
 Князівського храму.

Домовину там знайшли
 Князя Ярослава
 Осьмомисла. Збереглась,
 Де про нього слава?

ЩО ЦЕ ТАКЕ РЕБУСИ?

Що то РЕБУСИ таке?
 Це вже не новини.
 Учні відповідь дадуть,
 Кожної хвилини.
 РЕБУСИ, — це рід розваги
 То ЗАГАДКИ ОБРАЗКОВІ
 БУКВИ, СЛОВА і МАЛЮНКИ,

ЗОРУ ВПРАВИ ЦЕ — ЧУДОВІ.

Прочитайте пояснення,
 А там, все як на лопаті...
 Розв'язка і слів, і змісту,
 Вислови також крилаті.
 Усе вам піде як з маслом,
 Без клопоту і без труду.
 Стане ясно і розжене
 Зорово-очну облуду.

РЕБУСИ. ПОЯСНЕННЯ.

РЕБУС — (від латинського виразу *pop verbis, sed rebus* — не слова, а за допомогою речей) — **ЗАГАДКА**, в якій слова, що розгадуються, подано у вигляді малюнків у поєднанні з літерами, цифрами та іншими знаками.

РЕБУС — це **ЗАДАЧА-ЗАГАДКА** в якій текст представлено зображенням предметів, нотами, цифрами, буквами чи іншими знаками.
 Коли затаєне (сховане) слово або частина слова збігається з назвою якогось предмета, то в ребусі вона може бути передана у вигляді малюнка, що відтворює цей предмет.

КОМА, що стоїть перед зображеним предметом (зліва), означає, що від назви цього предмета потрібно відкинути, відняти, першу букву, а якщо кома стоїть після малюнка (справа), — відкидається, віднімається остання буква. Там, де стоять дві, навіть три коми підряд, треба відкинути, відняти, від назви предмета дві (три) букви.
 Бувають ребуси складені із самих тільки букв, чи складів слова. Бувають **РЕБУСИ** складені з малюнків, букв, складів окремих слова, нотів, чи цифер разом.

РЕБУСИ

1.

mi mi mi
 mi mi
 mi mi
 mi mi
 mi mi
 mi mi mi
 mi mi
 mi mi
 mi mi
 mi mi

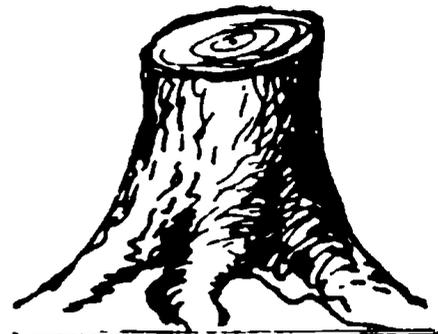
2.

mi mi
 mi mi

3.

ЖД

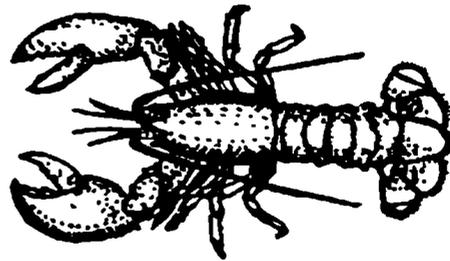

4.

5.

Ж

Н + Н

6.

ЩО ЦЕ?

7.

Т

Я

8.

$\frac{Д}{РО}$

10.

$\frac{МЕ}{Т}$

ар

9.

ВІДПОВІДІ НА ЗАГАДКИ:
ХТО ЦЕ? ЩО ЦЕ?

Загадка

- ч. 1. Це СЛІДИ РЕКЛЯМИ.
 ” 2. СЛЪОЗИ.
 ” 3. ДВІ НОГИ — ВТІКАЮТЬ;
 ДВОЄ ОЧЕЙ — СЛІДКУЄ;
 ДВІ РУКИ — БЕРУТЬ, ХАПАЮТЬ;
 ДВОЄ ВУХ — СЛУХАЄ;
 ДВІ ДІРКИ НОСОВІ — НЮХАЮТЬ;
 ЦЕ ЛЮДИНА.
 ” 4. ВІТРЯКИ, ПОМПИ ВОДИ ТА ІНШЕ. МЛИНИ В
 ДАВНИНУ. Дивися малюнок ч. 1, сторінка 16.
 ” 5. СВЯТО НОВОГО РОКУ. „НОВИЙ РІК”, ТРИВАЄ
 ОДИН ДЕНЬ.
 ” 6. ТАК, Є ВУЛЬКАН-ГОРА „ІЗАЛЬКО” В ЕЛЬ САЛЬ-
 ВАДОР, республіка 8,260 кв. миль. Населення
 2,612.000 в Центральній Америці (Латинська Аме-
 рика). ВУЛЬКАН-ГОРА „ІЗАЛЬКО” була 4,000
 стіп висока в 1770 р. Сьогодні вона є близько
 6.000 стіп висока і стало ще росте, прибूває.
 Значить, гори вульканічного походження діючих
 вульканів ростуть.
 ” 7. АРТИСТ МАЛЯР.
 ” 8. ДИХАЄМО ВЗИМІ і ВЛІТІ. ВІДДИХАЮЧИ
 ВЗИМІ, БАЧИМО ЯК ПАРА ВИХОДИТЬ З УСТ,
 ВЛІТКУ ЦЬОГО НЕ ВИДНО.
 ” 9. БУКВА „і”.
 ” 10. НАШІ ВОРОГИ.
 ” 11. КУЛЯ, ЯКУ ВИШТОВХУЄ — ВИБУХОВА РЕЧО-
 ВИНА: ПОРОХ, ТОЩО.
 ” 12. ВІДПОВІДЬ ПОДАНА ПРИ ЗАГАДЦІ-ПИТАННІ.
 ” 13. БО ЦЕ СЛОВА „НЕЦЕНЗУРНІ”, „НЕГАРНІ”,
 „ВУЛЬГАРНІ”. ТОМУ ЇХ НЕМА У СЛОВНИКУ.

- ” 14. СПРАВДІ ТІЛЬКИ ОДИН ДЕНЬ УРОДИН, КОЛИ ПРИЙДЕ НА СВІТ а решта, це річниці, роковини дня народження.
- ” 15. СПІВАК, СПІВАЧКА.
- ” 16. ДУЕТ — ДВОЄ СПІВАКІВ.
- ” 17. „ТАКСІ”. ТОЙ ЩО ВОЗИТЬ ЛЮДЕЙ АВТОМ ДЕ ХТО ХОЧЕ. „Таксівка” водій-шофер „таксяр”. Платиться за їзду від милі. Скільки проїде миль — кілометрів.
- ” 18. Як грачі вибирають м'яча у крамниці спортивного приладдя заки куплять, так наряд приглядається і вибирає ПРЕЗИДЕНТА. І пізніше, грачі-копуни копають м'яч і мають розраду і стараються виграти гру при помочі м'яча, так люди, громадяни Америки, щодня „копають” свого президента ріжними словами, докорами, щоб він, а при помочі його Америка виграла на світовій арені все, що потрібне Америці.
- ” 19. ЗАКРУТКА, ЗАВЕРТКА при вікнах або дверях.
- ” 20. СУХОГО.

10 — Загадки

.....

- ” 21. Існує тільки СВІТЛО і ТЕМРЯВА. ДЕНЬ і НІЧ, як такі, НЕ ІСНУЮТЬ, але існують у нашій уяві як ЯСНА чи ТЕМНА ЧАСТИНА ДОБИ.
- ” 22. РІКА.
- ” 23. РИСКА „—” ПОПЕРЕЧКА ДІЛИТЬ і В'ЯЖЕ.
- ” 24. ЛЮДСТВО ДЛЯ КОРИСТИ СОБІ, ХОЧ НИЩИТЬ, — З'ІДАЄ ВСІ ХАРЧІ, ЦИМ ШКОДИ НЕ РОБИТЬ НІЯКОЇ.
- ” 25. ЛЮДСТВО ВІЧНО ЗМАГАЄТЬСЯ, БОРЕТЬСЯ ІЗ СТИХІЯМИ ПРИРОДИ і з ПРИРОДОЮ.
- ” 26. ЦЕ Є РІЗЬБА. РІЗЕЦЬ, мале долотце, яким справна рука мистця-різьбаря різьбить прекрасні взори.

- ” 27. КВІТИ, ТРАВИ, ГОРОДИНА та інш..
- ” 28. СОРОКИ. У нас вірили, що як сорока сидить на плоті і скрегоче, то вона ворожить гостей. Забобон. Так само як кіт миється, казали — він ворожить гостей. СОРОКА див. малюнок число 2, сторінка 16.
- ” 29. ШЛЯХИ, ДОРОГИ.
- ” 30. СТЕЖКА. СТЕЖКАМИ ХОДЯТЬ ЛЮДИ ПІШКИ.
- ” 31. ХРЕСТИ НА МОГИЛАХ.
- ” 32. ГОВОРИТИ НЕПРАВДУ, БРЕХАТИ, КОЛИ ЧОГОСЬ НЕ ВИВЧИТЬ АБО НЕ ВИКОНАЄ, ЩОБ ОБМИНУТИ НЕПРИЄМНОСТІ, ДОГАНИ, ВІД УЧИТЕЛЯ, то учні „викручуються”, видумують різні причини чому вони не виконали чогось, чому не вивчили. Стараються як можна ОБДУРИТИ учителя і ВЧАТЬСЯ В ТОЙ СПОСІБ ГОВОРИТИ НЕПРАВДУ, БРЕХАТИ.
- ” 33. ПРИЗВИЩЕ ЛЮДИНИ „КОРОЛЬ”. — ПЕТРО КОРОЛЬ був сторожем школи, де я був учителем-директором на рідних землях, — в Україні. Був неписьменним, коли став сторожем школи. За два роки прекрасно сам, навчився читати і писати по-українському. Польську мову-письмо вчили його в криміналі. Був надзвичайно добрим шкільним сторожем.
- ” 34. ХТОСЬ ЇДЕ ДВОКОЛЕСНИКОМ. Дивися малюнок число 3, сторінка 16. ЇЗДА ДВОКОЛЕСНИКОМ.
- ” 35. ГЕМБЕЛЬ. Дивися малюнок число 4, сторінка 16. (Кажуть також, називають ГИБЕЛЬ).
- ” 36. ВІДДИХ. Можеш тримати якийсь час і не дихати.

- " 37. ЛІЖКО, бо на ліжку вмирає найбільше людей.
- " 38. НАЙКРАЩЕ ЙТИ ДО ПРАЦІ.
- " 39. У СЛОВНИКУ.
- " 40. ГУБКА.
- " 41. НІЩО НЕ Є ВАЖЧЕ і НІЩО НЕ Є ЛЕГШЕ із згаданих речей, бо було виразно сказано, що всі вони важать ТІЛЬКИ ОДИН ФУНТ.
- " 42. Щоб НАКРИТИ СВОЮ ГОЛОВУ.
- " 43. ЧЕРЕПАХА. Малюнок число 5, сторінка 16.
- " 44. ТОМУ, ЩО ГОВОРИТИ НЕ МОЖЕ.
- " 45. ХУСТИНКА ДО НОСА.
- " 46. ХМАРИ, коли дощ іде,
ВІКНА, коли в хаті дуже тепло, а надворі зимно або йде дощ.
- " 47. ГРІМ.
- " 48. В БОКСЕРСЬКИХ РУКАВИЦЯХ (БОКС).
- " 49. Передувеш обличчям. ОБЛИЧЧЯ БАЧИТИ СВОЙОГО НЕ МОЖЕШ, ХІБА МУСИШ ВЖИТИ ДЗЕРКАЛА, ЛЮСТРА.
- " 50. АЗБУКА — АЗ-БУ-КА. АБЕТКА — А-БЕТ-КА. АЗБУКА чи АБЕТКА, це поняття усіх писарських 33 літери-букви.
- " 51. ДРАБИНА ХОЧ БУЛА ДОВГА НА ДЕСЯТЬ МЕТРІВ, але він упав з першого щабля знизу, від землі, і тому нічого злого йому не могло статися. Вийшов з нещастя ціло.
- " 52. БЕЗ ВІКОН. Вікна ніби є і в середині і назовні хати.
- " 53. У жидівських книжках.
- " 54. ТРЕБА ВЗЯТИ ДВАНАДЦЯТЬ ШТУК.
- " 55. ЛЮДИНА, В ШТАНЯХ.

- ” 56. ГІРСЬКІ ПРОВАЛЛЯ, ЯРУГИ, ДОЛИНИ.
- ” 57. КОЛИ УКЛАСТИ ОДИН ПОРУЧ ОДНОГО, і ТОДІ вони зображують ОДИНАДЦЯТЬ, 11.
- ” 58. КАЧКА у воді тоді вже починає плисти, коли вже не може дістати ногами dna-землі і не може дальше йти ногами. Див. мал. ч. 6, стор. 16.
- ” 59. ТАК МОЖЛИВО. СТЯГНУТИ З КОЖНОГО ПО ОДНОМУ ЧЕРЕВИКОВІ, і всі три будуть в одному черевикові.
- ” 60. ТОМУ, ЩО НЕ МАЮТЬ ЗЗАДУ СЕБЕ ОЧЕЙ, мусять оглядатися.
- ” 61. У КІМНАТІ БУЛО УСІХ ЧОТИРИ КОТИ. Кожний з них бачив своїх трьох котів-колег напроти себе і їх більше не було тільки чотири.
- ” 62. Це КАТАР від перестуди. Треба вигрівати. Пити гарячий чай, заживати аспірину або інші ліки.
- ” 63. МАЙБУТНІСТЬ, не бачена нікому і непевна молодій людині. На схилі життєвої дороги, хоч не бачений, але певний кінець.
- ” 64. ЦЕ БУЛО НАЙБІЛЬШЕ СВЯТО-СВЯТ ВРОЧИСТЕ ПРОГОЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, в році 1939 — 15 березня.
- ” 65. НЕ МОЖЛИВО ЩОБ ДОЩ ІШОВ ДВА ДНІ ПІДРЯД, БО МІЖ ДНЯМИ Є ЩЕ НІЧ, І НІКОЛИ НЕМАЄ ДВОХ ДНІВ ПІДРЯД — РАЗОМ, ВКУПІ. (Іноді так кажуть, як ототожнюють „день” із „добою”).
- ” 66. ЦЕ Є ХАТКА РАВЛИКА-СЛИМАКА. МУШЛЯ-ШКАРАЛУПА, ШКАРАЛУЩА. ЙОГО ЧОТИРИ РІЖКИ — ДВА ДОВШІ і ДВА ВНИЗУ, ЦЕ ЗМИСЛИ ЧУТТЄВІ. НА ГОРІШНІХ ДВОХ У НЬОГО НА КІНЧИКАХ РІЖКІВ Є ЙОГО ТАК ЗВАНІ ОЧІ. ПРАВДОПОДІБНО і НИЖЧІ ЧУЛЬ-

ЦЯ (два ріжки) МАЮТЬ ТЕ САМЕ ЗАВДАННЯ. В УКРАЇНІ, діти брали в руки РАВЛИКА, і співали йому:

„РАВЛИКУ ПАВЛИКУ,
ВИСТАВ РОГИ
НА ЧОТИРИ СТОГИ.
ТОБІ ДВА, МЕНІ ДВА,
ПОДІЛІМСЯ ОБИДВА”.

РАВЛИК ВІДЧУВАЮЧИ ТЕПЛО ВИДИХУВАНЕ З УСТ ВИСУВАВ НАЗОВНІ СВОЇ ЧУЛЬЦЯ-РІЖКИ. ТОДІ ДІТКНУВШИ ЛЕГЕНЬКО ПАЛЬЦЕМ ЙОГО РІЖКА, ВІН ХОВАВ УСІ ЧОТИРИ РІЖКИ. ТОДІ ЗНОВУ ПОЧИНАЛИ ЙОМУ ПРИСПІВУВАТИ і ЗНОВУ ВІН ВИСТАВЛЯВ СВОЇ РІЖКИ. І ТАК ДІТИ БАВИЛИСЯ З РАВЛИКАМИ-СЛИМАКАМИ. Див. малюнок 7, сторінка 24.

- ” 67. КОНТРОЛЬНИЙ АПАРАТ, РАДАР, ВОЄННОГО ХАРАКТЕРУ.
- ” 68. Є ТАКІ РОДИ ДРОБІВ:
ЗВИЧАЙНИЙ ДРІБ: $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{3}{4}$ і т. д.
ДЕСЯТОЧНИЙ ДРІБ: 0.1, 0.5, 0.12, 0.356, і т. д.
ДОМАШНІЙ ДРІБ: КУРИ, КАЧКИ, ГУСИ, ІНДИКИ, і т. д., свійська пташня.
- ” 69. ПРИ ВИПИВЦІ. Коли випиваємо, кажемо: „ЗА ВАШЕ ЗДОРОВ'Я”, „ВАМ НА ЗДОРОВ'Я”, „ДАЙ НАМ БОЖЕ ЗДОРОВ'Я” і т. п. Але ми самі випиваючи алкоголь шкодимо собі на здоров'ю і нищимо його алкоголем. Таке то безголов'я.
- ” 70. ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ РОКИ ЖИТТЯ кожному.
ЗМЕНШИТИ ЇХ НЕ МОЖЛИВО, хіба — скоротити життя.
- ” 71. ГОЛОС або ГУК. Творить його все живе і мертве. Передають з місця в місце, по радіо, телефоном, телевізією. Переважно він прийнятний — спів, му-

зика, розмова. Менше — коли є великі вибухи, сварка, вибухи наприклад атомової бомби, що луна ото дужче грому.

- " 72. КНИГОЗБІРНЯ або БІБЛІОТЕКА.
1). АННАЛИ (латинське „анналес” — „анналіс” — річний, що стосується років, літ) ЛІТОПИС. НАЙБІЛЬША БІБЛІОТЕКА НА СВІТІ Є КОНГРЕСОВА БІБЛІОТЕКА у ВАШІНГТОНІ (столиці Америки). В 1962 році було там 41,874,900 томів. Два великі будинки бібліотеки покривають 16 акрів землі. Полиць із книжками рахується 270 миль як на довжину.
- " 73. БАТЕРІЯ-АКОМУЛЯТОР в АВТІ і БЕНЗИНА.
- " 74. ДОБРОТУ, ВІРУ, ЧЕСНІСТЬ і КУЛЬТУРУ, можна зміряти ПОВЕДІНКОЮ ДАНОЇ ЛЮДИНИ і її ДОБРИМИ ДІЛАМИ і ПРИКЛАДАМИ.
- " 75. ЦІ СПІВАКИ ЦЕ: СОЛОВЕЙКИ і ЖАБИ. Дивися малюнок число 8, сторінка 24.
- " 76. Ці, БРАТ і СЕСТИЧКА, це ДЕНЬ і НІЧ. БРАТ БІЛИЙ — ДЕНЬ, чоловічий рід. СЕСТРА ЧОРНА — НІЧ, жіночий рід. ЦЕ ЇХ ОСОБИСТІ, ОКРЕМІ НАЗВИ. Вони мають ще спільну назву: ДЕНЬ + НІЧ = ДОБА.
- " 77. ЛЮДИНА ДРУЖИТЬ ВІЧНО ЗІ СВОЇМ РОЗУМОМ. ТА КОЛИ УП'ЄТЬСЯ, ЗНАЧИТЬ ТОПИТЬ РОЗУМ В АЛЬКОГОЛІ, і тоді МАЙЖЕ ТРАТИТЬ РОЗУМ, СВОЙОГО НАЙКРАЩОГО ДРУГА і каже: „ДО ПОБАЧЕННЯ РОЗУМЕ, ЗАВТРА”. Значить як виспиться людина, витверезиться і РОЗУМ ВЕРНЕТЬСЯ.
- " 78. ЦЕ — НАЗВА КНИЖКИ, ЗБІРКА ПОЕЗІЙ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ЩО НАЗИВАЄТЬСЯ „КОБЗАР”. А КОБЗА, — дивися малюнок число 9, сторінка 24.

- ” 79. СНИГОВИЙ БОВВАН. Дивися малюнок число 10, сторінка 28.
- ” 80. ДУЖЕ ЧАСТО, КОЛИ ДИТИНА ЧОГОСЬ БАЖАЄ, А БАТЬКИ НЕ ХОЧУТЬ КУПИТИ, КАЖУТЬ: „Ти вже ЗАВЕЛИКИЙ БАВИТИСЯ ЗАБАВКАМИ”. Або якщо хоче чогось більшого — поважнішого, тоді батьки кажуть: „ТИ ЩЕ ЗАМАЛИЙ ДО ТАКИХ СПРАВ” і т. інше.
- ” 81. СКУЛЬПТУРА, СКУЛЬПТОР.
- ” 82. ПЕГАС, (гр. Pegasos — pege = джерело) у старогрецькій мітології *КРИЛАТИЙ КІНЬ*, що народився з крові МЕДУЗИ. За мітами, ПЕГАС, КРИЛАТИЙ КІНЬ, який колись приносив Зевсові на Олімп грім і блискавку, а потім став конем поетів. Грецький міт розповідає про ПЕГЕСА ось так: Якось музи співали так прекрасно, що вся природа — ліси, трави, води — слухали їх у мовчанні й нерухомості, а гора ГЕЛІКОН у захопленні стала швидко рости й доросла до самого неба. Тоді олімпійські боги наказали ПЕГАСОВІ повернути гору на землю. Кінь вдарив по горі копитом, втоптавши її в землю, а на місці удару забило джерело — ІППОКРЕНА. Вода Іппокрени дає поетичне натхнення, так само, як вода КАСТАЛЬСЬКОГО джерела на Парнасі. А ПЕГАС вважається символом поезії. „ОСІДЛАТИ ПЕГАСА” — означає: СТАТИ ПОЕТОМ, ПИСАТИ ВІРШІ. Дивися малюнок ч. 11, сторінка 28.
- ” 83. ЦЕ Є ВОВКИ. (Canis lupus) — хижий звір роду собак. Дивися малюнок число 12, сторінка 28.
- ” 84. ХТО ЦЕ?
Цей „Мороз” — це Валентин Мороз, нескорений борець за волю України. Він скрізь голосить, що український нарід хоче (прагне) мати свою самостійну державу.

Народився Валентин Мороз на Волині (провінція України). Закінчив університетські студії у Львові, працював як учитель.

Комуністична влада арештувала його в 1965 році і засудила на чотири роки ув'язнення. У 1970 році засудили його ще на 14 літ (років) ув'язнення і 5 літ заслання.

Під час ув'язнення його мучили, хотіли зробити божевільним і заломати його духово. Це однак не вдалося комуністам, бо В. Мороз не вирікся своїх переконань та ідей. Одночасно в західніх державах почалися великі протестаційні акції. Протестували українці і не-українці. Заговорили вчені-науковці й політичні діячі різних національностей, а то й уряди деяких держав. Навіть президент ЗСА почав акцію дипломатичною дорогою.

У висліді тієї акції — Валентина Мороза привіз совітський літак до Нью-Йорку 27-го квітня 1979 року. На початку липня цього ж року приїхали до ЗСА його син — і дружина.

Коли кажемо, що цей „мороз гріє українців”, то розуміємо це так, що голошені Валентином Морозом ідеї самостійности українського народу гріють серця українців, ц. зн. українці приймають ідеї Валентина Мороза за свої (як свої).

ВІДПОВІДІ, ВІДГАДКИ АНАГРАМІВ

Анаграма

ч. 1. МИР. Якщо переставити букви, щоби було місто знане в цілому світі, то це буде РИМ. Рим знаний, як столиця голови християн-католиків, папи римського. Можна також прочитати це слово „взад” і так само вийде РИМ. Новий зміст слова. Якщо слово прочитане взад, дає нове слово з новим зрозумілим змістом, таке слово називається АНАГРАМА-РЕВЕРС.

РЕВЕРС — (латинське *reversus* = звернений назад, повернений). У нашому значенні це читання НАЗАД.

” 2. ПТАХА в УКРАЇНІ яка любить болото і болотнисті страви це КУЛИК — невеликий болотяний птах з довгими ногами та довгим дзобом. Якщо ми вже відгадали затаєне слово „КУЛИК”, то переставити в тому слові букви, щоби вийшло щось дітям для забави, то буде „КУКЛИ” — „ЛЯЛЬКИ”. Кукли, те саме що ЛЯЛЬКИ. Словник Б. Грінченка. Дивися малюнок число 13, стор. 31. КУЛИК — КУКЛИ.

” 3. Тіло мертвої людини називають люди: це „ТРУП”. Якщо переставити літери, букви в назві „ТРУП”, води річкою пливуть, бо тоді буде „ПРУТ” — назва річки в Західній Україні. Бере початок в українських Карпатах, Івано-Франківська область і Чернівецька, та на кордоні з Румунією. Ліва притока Дунаю. Довжина 910 км. Відгадка анаграми є: ПРУТ. „ТРУП” — „ПРУТ”.

” 4. Пливе поміж берегами „РІКА” якщо переставити склади назви, буде колір очей оспіваних в піснях „КАРІ”. Розуміється дівочі. „РІКА” — „КАРІ”.

- " 5. Назва м'якого дерева, що з нього бджоли збирають МЕД, це є ЛИПА. Переставляти букви у відгаданій назві дерева так (бо це анаграма) щоби назвати щось ЗУБАТЕ. То треба так переставляти, аж вийде „ПИЛА". Отже відгадка: „ЛИПА" — „ПИЛА".
- " 6. ВЕРБЛЮД має на хребті „ГОРБ", (є і двогорбні верблюди). Переставити букви в назві „ГОРБ" — буде „БОРГ". У людини, що не має грошей, буває „БОРГ" — „БОРГИ". Отже відгадка анаграми є: „ГОРБ" — БОРГ".
- " 7. „ІКРА" — „ІРКА" (ІРКА здрібніле від ІРИНА).

В І Д П О В І Д І Н А Л О Г О Г Р И Ф И

Логогриф

- ч. 1. До слова „ДЕНЬ" треба додати спереду „ГРУ" тоді буде цілий місяць — „ГРУДЕНЬ".
- " 2. До слова „ПЕНЬ" якщо додати спереду „СЕР" назвемо так місяць літа „СЕРПЕНЬ" або „ЛИ" буде „ЛИПЕНЬ".
- " 3. Чи „пера" до писання, чи то ПЕРА птах, завжди є ті самі букви: П — Е — Р — А. Якщо додати СПЕРЕДУ букву „О", тоді буде місце де співають — „О" + „ПЕРА" = „ОПЕРА".
- " 4. Додати до слова „ОДИН" — „АК" буде „ОДИНАК", абож „АЧКА" буде „ОДИНАЧКА".
- " 5. На вівцях росте густа „ВОВНА". Якщо додамо спереду до того слова частку „БА", матимемо: „БА" + „ВОВНА" = „БАВОВНА". БАВОВНА росте на кущах.
- " 6. Місце де в нутрі кімнати стикаються дві стіни називається „КУТ". Якщо до слова „КУТ" додамо букву „Я", буде „КУТЯ". „КУТЮ" варять із зерна пшениці, раз у році на Різдвяні Свята. До

КУТІ додають тертого маку, меду, родзинків, горіхів. Це надзвичайно смачна пожива.

- " 7. ЗА ЗРАДУ БАТЬКІВЩИНИ і ЗА ВСЯКІ ІНШІ ЗЛОЧИНИ Є — *КАРА* —, додати до „КАРА” букву „Т” буде — „КАРАТ”, це є міра золота. Слово „КАРАТ” по арабськи значить зерно, що араби взяли за одиницю міри питомої ваги золота. Ми сказали б: карат-частина, одиниця. Всі дорожчі брилянти, діаманти-каміння, міряли араби каратами, вага зерна. КАРАТ дорівнює 0,2 грама. Чисте, повновартісне золото, це 24 каратів щирого золота. Тому, що золото є дуже м’яке, додають при виробі прикрас інших металів. Домішка рахується в 24 частинах. (В пропорції) двадцять чотирьох частин, але тільки частини щирого золота рахується КАРАТАМИ. Отже, щире золото, правдиве, має 24 карати. Коли говоримо про 18 каратове золото, то значить, що там є 18 частин золота а шість частин іншого металю, домішки. 10-каратове золото має 10 частин чистого, щирого золота, а 14 частин домішки іншого металю і т. д.

В І Д Г А Д К И М Е Т А Г Р А М І В

Метаграма

- ч. 1. З букви „В” — це ВОРОНА,
З букви „К” — це КОРОНА.
- " 2. Із трьох буков слово яке означає час як темно — „НІЧ”. Замість букви „Н” дати букву „П” буде „ПІЧ” НІЧ-ПІЧ.
- " 3. КРУК-ДРУК.
- " 4. З букви „З” початок слова, страшний раптовий дощ — „ЗЛИВА”.

З букви „С” початок того слова буде в саду рости — „СЛИВА” дерево.

Отже: „ЗЛИВА” — „СЛИВА”.

- ” 5. З „Р” початок слова невеличка річка: „РОСЬ”, з букви „Л” початок того слова багато їх у тайгах „ЛОСЬ”. Тварина. „РОСЬ” — „ЛОСЬ”.
- ” 6. По дощі воно буває на дорогах: „БОЛОТО”. Якщо в тому слові замінити початкову букву слова „Б” на букву „З”, тоді буде „ЗОЛОТО”. Отже — „БОЛОТО” — „ЗОЛОТО”.
- ” 7. З букви „К” росте в полі, з них хліб. „КОЛОС” — „КОЛОСКИ”. В колосках є зерно, з зерна є хліб. З букви „Г” початок того самого слова що почуєш слухом: „ГОЛОС” — „ГОЛОСИ”. А з букви „В” початок того слова, то буде стріха на голові людей, „ВОЛОС” — ВОЛОССЯ. Отже: КОЛОС, ГОЛОС, ВОЛОС.

В І Д П О В І Д І Н А Ш А Р А Д И

Шарада

- ч. 1. Шаради відгадується частинами як було сказано раніше. Отже: Перша частина відгадуваного слова є 100. Додати два займенники: „Я”, „ТИ”, вийде: „100” + „Я” + „ТИ” = СТОЯТИ. Слово, яке наказує нам, що далі не вільно йти.
- ” 2. МІСТО ЛУБНІ. У пісні співається: „Від Києва до ЛУБЕНЬ танцювала цілий день”. Якщо до назви того міста „ЛУБНІ”, (відгадали ціле слово) додати склад „ЗА” — буде ЗАЛУБНІ, парадні сани до виїзду.
- ” 3. ЗАБАВУ іншим словом — „ГРУ”, додати до слова „ДЕНЬ” буде назва місяця: „ГРУ” + „ДЕНЬ” = „ГРУДЕНЬ”.

- ” 4. Другий склад з „ІВАН” є „ВАН”. До цього додати ще в МИНУЛОМУ ДОКОНАНОМУ ЧАСІ МНОЖИНИ дієслово від „ДАВАТИ” то є „ДАЛИ”, матимемо нове слово: „ВАН” + „ДАЛИ” = „ВАНДАЛИ”. Вандали — старогерманське плем’я, відоме жорстокими війнами з Римом; 455 р. по Христі. Вандали оволоділи Римом і знищили його населення, а головно безліч творів мистецтва; звідси „ВАНДАЛИ” „ВАНДАЛ” — НЕУКИ, НЕУК, некультурний, НЕУК, ВАРВАР.
- ” 5. Перший склад, це те, що ти відчуваєш коли скалічиш руку чи іншу частину тіла це є „БІЛЬ”. Другий склад шаради буде як ОДИН додати до „П’ЯТЬ” то є „ШІСТЬ”. Отже додавши оба склади „БІЛЬ” + „ШІСТЬ” буде „БІЛЬШІСТЬ”.
- ” 6. М’яке дерево, що з нього бджоли збирають мед — „ЛИПА”. Взяти перший склад „ЛИ” і додати спереду до слова „ПЕНЬ” буде „ЛИПЕНЬ” назва місяця від часу коли цвітують ЛИПИ.
- ” 7. КРИЛА. Назвати одне, — „КРИЛО” додати „С” буде „КРИЛОС”. Місцевість у Західній Україні, недалеко колишньої столиці Західньої України ГАЛИЧА. У КРИЛОСІ підчас розкопок натраплено було археологом Я. Пастернаком на фундаменті княжої церкви, де і знайдено домовину, по всякій правдоподібності князя Ярослава Осмомисла, про якого є згадка в „СЛОВІ О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ”.

В І Д Г А Д К И, ПОЯСНЕННЯ РЕБУСІВ

Ребус

- ч. 1. Бачимо велику букву „Я” складену „З” складу „МІ”. Отже, як бачимо так і читаємо: Думаємо з чого, „З” (складу) „МІ” (складено) „Я” отже є „ЗМІЯ”.

- ” 2. Читається так само. Бачимо букву „Й” складену „З” складу „МІ”. Як бачимо так і читаємо. „З” чого? „З” (складу „МІ”) складено букву „Й”. Отже читаємо „З” „МІ” „Й” то є ЗМІЙ.
- ” 3. Бачимо малюнок — ПЕНЬ —. Буква „П” пере-
креслена, значить її треба пропустити і вжити
вказану букву „Д”. Отже тоді замість „ПЕНЬ”
буде „ДЕНЬ”.
- ” 4. Було сказане у поясненні як читати РЕБУСИ, що
як перед малюнком стоїть одна кома (,) тоді тре-
ба відняти від назви яку представляє малюнок
одну букву спереду. Якщо кома є після малюн-
ка, тоді віднімаємо одну останню букву назви
того малюнка. Часом може бути ДВІ, ТРИ, або
і ЧОТИРИ коми, на згаданих місцях, тоді треба
відняти стільки буков спереду, з початку назви
чи, або останні букви назви треба відняти, стіль-
ки буков скільки є КОМ, і залежно від того де
вони стоять,. Спереду, чи після малюнка. На ре-
бусі число 4-ри бачимо малюнок „ІЖАК”, тому
після малюнка стоїть одна КОМА, значить треба
відняти, пропустити ОДНУ ОСТАННЮ БУКВУ
НАЗВИ „ІЖАК”, то нам залишиться саме „ІЖА”.
(Харч).
- ” 5. Так само читається і цей ребус. Бачимо і чита-
ємо: „І” „РАК”. Тому, що після малюнка „РАК”
є одна кома, значить треба пропустити останню
букву тобто „К”, і додати вказану букву „Н”.
Прочитане разом буде „І” „РАН” = „ІРАН”.
Назва держави.
- ” 6. Бачимо на малюнку „ГРАБЛІ”. Тому, що після
малюнка є ДВІ КОМИ, значить треба відняти від
назви „ГРАБЛІ” останні дві букви „ЛІ”, зали-
шиться тільки „ГРАБ” — назва дерева.

- ” 7. Бачимо і читаємо „В” букві „І” (є буква) „Т”
дальше малюнок „РАК”. В назві „РАК” перекре-
слена буква „А” і додана буква „Я”. Значить „Я”
має бути на місці „А”. Тоді читатимемо: замість
„РАК” — „РЯК”. Зібравши усе разом прочита-
ємо „В” „І” „Т” + „РЯК” = „ВІТРЯК”.
- ” 8. Читаємо: „НА” (складі) „РО” (є) буква „Д”, отже
разом буде: „НА” „РО” „Д” = НАРОД.
- ” 9. Малюнок „МАК”. (Додати вказаний склад) „АР”,
буде разом „МАК” + „АР” = МАКАР. Ім’я лю-
дини.
- ” 10. Бачимо „ПІД” складом „МЕ”, букву „Т”. Так і
прочитаємо: „ПІД” „МЕ” „Т” = ПІДМЕТ.

Пояснення: ПІДМЕТ — Головний член речення, що оз-
чає предмет дії, стану, властивості, або якості,
виражених присудком.

**ВІДГУКИ НА 18-ТУ ЗБІРКУ ЗАГАДОК
(Надіслане) . (Скорочено)**

1.

Торонто, 16. 4. 1979 р.

Вельмишановний Пане Б. Федчук!

Щиро дякую за Вашу 18-ту збірку загадок ... Ваші загадки, безумовно гідні великої уваги не лише зі сторони нашої молоді, але і старших віком осіб. **ВОНИ ОРИГІНАЛЬНІ, КОРИСНІ і ДУЖЕ ЦІКАВІ.**

Вітаючи Вашу нову збірку, бажаю Вам дальших успіхів. Щастя Вам Боже!

З пошаною до Вас

ОЛЬГА ПАВЛЮК

П.п. Посилаю \$10.00
на „Видавничий Фонд”

2.

Вінніпег, 6. 5. 1979 р.

Дорогий Пане Б. Федчук!

Дуже Вам дякую за надіслані мені Ваші збірки загадок, число 17 і 18.

Я дуже люблю читати їх. Мій тато, і я, читаємо Ваші книжки, і так само ще інші українські книжки, кожного тижня.

Посилаю чека на \$3.00 належність за книжки.

З пошаною;

ІВАСЬ МАЙБА

3.

Торонто, 23. 5. 1979 р. Канада.

Високоповажаний наш Письменнику
Пане Б. Федчук.

Вашу дорогоцінну 18-ту збілочку віршованих загадок я отримала, за що дуже і щиро вдячна.

Усі Ваші віршовані загадки, написані Вами є дуже цікаві, і приступні, зрозумілі, та легкі до сприймання. Читається їх з приємністю, бо вони короткі, віршовані і веселі. З них можна багато скористати-навчитися...

Віршики і пісеньки також дуже гарні, є жалібні, як нпр. Туга за рідним Краєм — висловлена Вами...

Дорогий Пане Федчук. Прошу прийняти від мене 10 доларів на „Видавничий Фонд”, цієї дуже цікавої збірки. Зі щирим привітом і пошаною до Вас і Вашої Дорогої Дружини, мої батьки і я, — колишня Ваша учениця Рідної Школи філії УНО Торонто-Захід,

ЗІНА СКОЦИЛЯК

4.

Торонто, 25 червня 1979 р.

Вельмишановний Пане Письменнику Б. Федчук!

В імені всіх учнів 8-мої кляси Цілоденної Школи при Катедрі св. Йосафата дякую Вам сердечно за королівський дарунок, за 18-ту збілочку віршованих Ваших „Загадок”, і за прекрасний вірш, що для нас написали.

Кожний і Кожна з нас одержали цю книжечку і вірш на незабутню згадку про Вас і про Цілоденну Школу.

Передаємо на „Видавничий Фонд Загадок” 20 \$ (Двадцять долярів).

РОМАН СОЛОМОН,
учень 8-мої кляси.

ЩИРОСЕРДЕЧНА ПОДЯКА!

Усім, що відгукнулися листовно і виявили свої завваження відносно загадок, як також за щирі пожертви на „Видавничий Фонд Загадок”, ЩИРОСЕРДЕЧНО ДЯКУЮ.

Усім вдячний;

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

„Гомін України”, 21 березня 1979.

17-та ЗБІРКА ЗАГАДОК Б. ФЕДЧУКА

Наш невтомний „король українських загадок” Богдан Федчук збагатив арсенал української дитячої літератури своєю новою збіркою загадок. Недавно від імени Об'єднання українських педагогів Канади з дру-

карні „Гомону України” появилася його сімнадцята збірка віршованих загадок. При цій нагоді хочемо нагадати, що Шановний автор, якому 17-го грудня ц. р. сповниться 72 роки, вже має написаних загадок на

210 збірок, з яких аж до 25-ої збірки матеріали майже готові до друку!

Як і кожна з попередніх збірок, ця також присвячена певній темі, тобто видана з певної нагоди, пов'язаної з українською національно-визвольною боротьбою. 17-та збірка присвячена 60-річчю від створення української самостійної держави (1917-1918). І тому збірка починається патріотичним віршем:

**Вже шістдесят років тому
Як лісами і степами
Пролунало в Україні:
В НАШІЙ ХАТІ МИ —
ПАНАМИ!**

**САМОСТІЙНА УКРАЇНА!
СЛАВА! Слова гомоніли.
ВОЛЯ! Одність і безмежно
З тих подій усі раділи.
ХАЙ ПРОПАДЕ ЗЛО, НЕВОЛЯ!
Вільні України діти,
Голосили: НЕ БУДЕМО
БІЛЬШЕ ВОРОГАМ ТЕРПІТИ.
СЛАВА НЕХАЙ ВІЧНА БУДЕ,
ДЛЯ ТИХ ПОДІЙ
ІСТОРИЧНИХ,**

**ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ,
І ГЕРОЯМ ДІЙ ВЕЛИЧНИХ!**

На перших сторінках збірки поміщена також фотокопія історичного закликку „До населення міста Львова” з датою 1-го листопада 1918 р., де повідомля-

лося, що „волею українського народу утворилася на українських землях кол. австро-угорської монархії **УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА**”. Для наших учнів, які ніколи не були в Україні, цей заклик у збірці загадок безумовно матиме напевно позитивний психологічний вплив на формування національної свідомості.

Як і в попередніх збірках, у цій також діти знайдуть чимало цікавих загадок, які, як пише Наталя Івах з Лос Анджелесу, допоможуть їм „цікаво, приступно і приємно думати”, наприклад:

**Угорі розлита синь,
Вдолі золото горить.
Часто кольорами цими
„Ще не вмерла”... гомонить.**

(Стор. 15)

(Відповідь — український прапор).

Або така загадка:
**Вам чи відомо це, діти,
Взагалі цілій громаді,
Хто є душолюб найбільший
І в Америці й Канаді?**

Звичайно, цим „душолюбом” є авто, бо, як зазначає автор на ст. 48, кожного тижня від автомобільних випадків гине 20-30 осіб.

Канаду Б. Федчук змальовує так:

Синь на заході і сході,
З півночі — північне сяйво,
З півдня — зоряна держава,
Це згадать — не зайво. (Ст. 19).

Звичайно, про державу, в якій народилася і живе людина, не тільки „згадать не зайво”, але також її треба добре вивчити, пізнати.

Збірка „поперенизувана” цікавими ребусами та малюнками, на яких текст замінений відображеннями різних фігур, значків і т. д. і за допомогою яких наші молоді читачі мають змогу вгадувати не тільки назви окремих предметів, але також будувати фрази. Крім цього Богдан Федчук подає також пояснення багатьох термінів, що краще допоможе зрозуміти суть і „дух” літературного твору. Серед них автор наводить такі, як анаграми — коли від переставлення літери цілковито змінюється зміст або суть того самого слова; логогрифи — віршовані загадки, в яких від додавання або віднімання першої літери слово набирає цілком іншого змісту (напр., Дарія і — арія): метаграми — віршована загадка, що будується на такій зміні лі-

тери в слові, яка веде до утворення інших слів з новим значенням; шаради — загадка-розвага, в якій зашифроване слово складається з кількох частин, які треба відгадати з опису, що становить собою окремі слова, і т. д.

Крім загадок, у цій збірці автор помістив також кілька своїх високопатріотичних віршів, присвячених тим або іншим подіям з української історії. Деякі з цих віршів, видно, мали настільки великий успіх серед читачів, що композитор І. Білогруд написав до них музику. До них належать „Наш Перший Листопад” (1956), „Весело заграли дзвони” (1956), „Слідами борців, поклін борцям”... (1957), чудовий „Привіт Україні” (1954), „Вільна Карпатська Україна” (1955) та ін.

Б. Федчук кожного року „строчить” по три збірки! І це не зважаючи на те, що, видно, з причини незавидних еміграційних відносин, автор не раз впадає в депресивний стан, „зацікавлення до всього геть десь пропало”, як він пише в одному зі своїх листів до автора цих рядків.

Одночасно довідуємося, що чергова 18-та збірка загадок Б. Федчука вже є у друкарні... Значить, порошок ще не перевівся в порохівницях!

Збірка видана солідно, на гарному папері та набрана гарними черенками, як це завжди буває, коли книжка видається в друкарні торонтського „Гомону України”.

Нарешті, якщо йдеться про депресію, розчарування, байдужість і зневіру і т. д., то найкращою порадою і дороговказом хай будуть для нього такі невмирущі слова його славного земляка — поета Богдана Лепкого:

Ти кріпко вір, що віра чуда діє,
Без неї скрізь пүстар і сүета,
Угору дүх, хоч серце пада

й мліє...

Юліян Мовчан

„Гомін України”, 28 березня 1979.

Н Е Б У Д Е Н Н А З У С Т Р І Ч

1 березня 1979 р. у Цілоденній школі св. Йосафата в Торонті відбулася лекція на тему „У світі загадок-розваг”, у якій взяли участь учні 3-8 клас. Лекція була присвячена праці найвизначнішого під цю пору творця українських загадок — Богдана Федчука з Торонта, який підготував 210 книжечок „Загадок”, із чого до тепер видав 17.

Загадки — це дуже давній і своєрідний вид народньої творчості. Весь довколишній світ, від далеких небесних світил, до речей, що оточують людину, відтворили наші предки в загадках, у яких відбиваються: спостережливість і розумова обдарованість українського народу.

Загадки — це не тільки розвага, але й наука. Вони поживляють розумовий розвиток дітей, поширюють знання та розбуджують любов до свого рідного. Українські загадки відзначаються незвичайним багатством тематики.

Зустріч дітей із автором „Загадок” була неабиякою подією в Цілоденній школі. Виступи учнів, у присутності директора школи М. Яворського, дорогого гостя та вчителів — були виявом не тільки кмітливості дітей, але й їхньої великої радості й захоплення. Відчувався емоційний і творчий контакт між шановним гостем і учнями.

Лекція перетворилась у цікаву імпрезу, що стала доказом

дитячої спостережливості й дотепності. Одні загадували, інші думали над відгадками та давали відповіді, очевидно, часом і неправильні. Але були й такі, що відгадавши загадку, розказували свою — і так проходила ця дитяча імпреза.

В часі лекції група учнів 5-8 клас відтворила живу виставку „Загадок” п. Федчука й, у відповідній хвилині, на запит керівника 8-ої класи Олі Яківчик, що порадити українським дітям — одногolosно відповіли: „Не читати коміксів — читати українські загадки”.

Під кінець, Олена Вавришин, учениця 7-ої кл., розказала свої загадки, які придумала з життя учнів у школі.

Належить згадати, що учні

8-ої класи прикрасили сцену ребусами й ломиголовками зі „Загадок” Б. Федчука та написом „У світі загадок”.

Після закінчення лекції, Надя Кравець, учениця 5-ої кл., передала п. Федчукові скромний подарунок — дві доріжки, одну вишиту, а другу ткану, які виконали самі учні школи.

На спогад тієї милої зустрічі, Б. Федчук подарував школі 120 книжечок своїх „Загадок”, а всі учні, що брали участь у лекції, одержали „Пісню про Торонто”, присвячену учням „Рідних шкіл” і „Курсів українознавства”. Слова Б. Федчука, на мелодію пісні „Гуцулка Ксеня”.

Марта Трофим-Тарнавецька

СПОМИН

ТАМ, ДЕ Я ПОБАЧИВ СВІТ

Від села, на захід річка,
А на схід — великий ліс.
Там побачив світ уперше,
Я, здивований там зріс.
А дива були великі,
Бо що-крок, усе нове;
Що пташки говорять з лісом,
Річка не стоїть, — пливе?
Що то дерева листками
Вітрові шепочуть так,
Що пташечки виспівують,

Я не розумів ніяк.
 Довго так ходив німотним,
 І цікавістю горів.
 Аж навчився мови тварин,
 Рістні, птахів і вітрів.
 Від тоді, я, — наче в раю,
 В лісі, по-полях гуляв.
 Наче вдома із батьками
 З природою розмовляв.
 Із пташками і з квітками,
 Розумів я лісу шум.
 Прислухався до таємних
 Жита і пшениці — дум.
 З хробачками говорив я,
 Говорив я до комах.
 До кущів, дерев, трав, зілля,
 У замріяних лісах.
 Розумів струмочка мову,
 Що весело так дзюрчить.
 Спішно, біжить і весело
 Вже ніколи не мовчить.
 Ах, який я був щасливий!
 Що, найбільше головне:
**РОЗУМІВ УСЮ ПРИРОДУ,
 А ПРИРОДА ВСЯ — МЕНЕ.**

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

Щ О Д А Є С І М Е Й Н Е Щ А С Т Я ?

(Мати, батько і діти, це сім'я)

Ані хата, ані авто,
 Ані одіж вибаглива
 Не дадуть вони, не зроблять,
 Щоб сім'я була щаслива.
 Навіть гроші, що їх батько

Заробляє з таким трудом.
 Гроші не приносять щастя,
 А хто каже ТАК, — є блудом.
 Всі вигоди і доспіхи,
 Найвибагливша пожива
 Не дадуть. „Дадуть”, — хто скаже,
 То це довідка фалшива.
 Ну, а щож тоді на правду
 Те сімейне щастя творить?
 Це ЛЮБОВ, правдива, щира,
 Що до СЕРЦЬ і ДУШ говорить.
 Це любов твого батька
 До своїх дітей, до мами,
 Любов матері до батька,
 До діток — і між дітками.
 І любов дітей до тата,
 І любов дітей до мами,
 І любов правдива, щира,
 Між сестрами і братами.
 Лиш в любові і пошані
 Один одного в родині,
 Дасть те щастя. В найприкрішій
 (Що трапляється) хвилині.

Б. Ф.

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

Р О З Д У М И

Чи ідеї виявлені
 І вложені в слово-друк,
 Попаде тим, кому треба,
 Тепер і колись, до рук?
 Чи занедбаним прийдеться
 По світі блукати,
 Як сиротам опущеним,
 Притулку шукати?

Слово рідне! Мово рідна!
 Скарбе над скарбами,
 Покинуті і забуті,
 Дочками й синами .
 Та надії я не трачу,
 Ще такі бувають,
 Що цінять, гордяться вами,
 Шанують, плекають.
 І я вірю, що ви таки
 В повнім сяйві сонця,
 Засяєте із рідних хат
 Усіх, крізь віконця!

Торонто, 15. 7. 1979 р. Година 2-га по полудні.

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

**Р О З Д У М И З П Р И В О Д У
 МІЖНАРОДНЬОГО РОКУ ДИТИНИ
 1979 РІК**

Цей рік, знане — міжнародній,
 Що почався нині.
 Присвячений для відзнаки
МАЛЕЧІ-ДИТИНИ.

Для всіх дітей, чи то старші,
 Чи вони — малята,
 Цей рік для них в цілім світі —
 Величезне свято.

ДІТИ — ЦЕ НАЙБІЛЬШІ СКАРБИ
 Людства і народу,
 Зокрема того, що стратив
 Волю — це свободу.

ДІТИ — скарби це найбільші
 Для тата, для мами.
 ДІТИ — це майбутність наша,
 Відкриті в світ брами...

ДІТИ батькам, народові —
 Великі надії,
 На все краще, що сповняться
 Нам щоденні мрії.

ДІТИ — це є людства, світу
 Квіти і прикраса,
 А найбільше рідним батькам,
 Будь-яка то раса.

ДІТИ — дзеркало народу,
 Цілий рік від нині,
 По можливості присвятім
 Зокрема — дитині...

Які діти, такий нарід
 І така держава,
 Бо вони — наша майбутність
 І народу слава.

Тому ще раз усі спільно,
 На кожному кроці
ПРИСВЯТІМ БІЛЬШЕ УВАГИ
ДІТЯМ в цьому році!

Тож берегти **СКАРБИ-ДІТЕЙ**
 Як в голові ока,
 Щоб до рідного пошана
 В них була глибока.

В першу чергу шанувати
 Свою рідну мову,
 Милозвучну, солов'їну,
 Прекрасну, чудову.

Передати, вкорінити,
 Їм любов, що рідне —
 Це є скарб наш. Виховати
 Покоління гідне.

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

Цей вірш виголошений вперше вельмишановною панею Оленкою Глібович в суботу 20 січня 1979 року на „Концерті Молодих Талантів” у часі Українського Тижня в Торонті.

